МЕТОД ПСИХОСИНТЕЗУ В ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ ДО КОНЦЕРТНИХ ВИСТУПІВ

Кучеренко Єгор Валерійович
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології і педагогіки
НПУ імені М.П. Драгоманова
(м. Київ)
psihosintez@ukr.net

Задорожна Тетяна Юріївна
викладач спеціального фортепіано ІІ категорії
та концертмейстер І категорії
КЗ «Новокаховська дитяча школа мистецтв»
(м. Нова Каховка)

Проблема сценічного хвилювання під час концертного виступу є однією з найактуальніших у музично-виконавському мистецтві, особливо на етапі оволодіння ним з дитинства. Немає артиста, який жодного разу не потерпав би від різних форм негативного прояву цього психологічного стану (позитивні прояви мобілізують виконавця). Самопочуття музиканта на сцені залежить від багатьох чинників, наприклад від того, чи надійно вивчено музичний твір, чи опрацьовані всі труднощі нотного тексту, чи добре сформовані навички майбутнього виступу на репетиціях тощо. І все ж таки, виходячи на сцену, багато музикантів втрачають здатність володіти собою, а тому не можуть успішно реалізувати свої художні наміри.

Важливим компонентом психологічної підготовки молодого виконавця до концертного виступу є прийоми психічної саморегуляції, але методика такої підготовки в сучасній музично-педагогічній освіті недостатньоопрацьована. Не відображена ця проблема і в програмах курсу методики, які рекомендовані Державним методичним центром навчальних закладів культури та мистецтв, хоча в них наголошується на необхідності приділяти особливу увагу психологічній підготовці музиканта до публічного виступу.

З метою вирішення означеної проблеми нами було проведено пілотажне емпіричне дослідження, спрямоване на апробацію психосинтезу як психолого-педагогічного методу подолання

сценічного хвилювання дітей та підлітків. Сьогодні ця робота продовжується і в даній публікації, ми висвітлюємо лише деякі теоретичні засади психосинтезу в психолого-педагогічній підготовці учнів дитячої музичної школи до концертних виступів.

Психосинтез найбільше затребуваний в сфері психології навчання і виховання, оскільки його автор – італійський психолог, психіатр і філософ РобертоАссаджіолі (1888 – 1974), завжди розглядав можливість розвитку особистості, зокрема дитини йпідлітка, за межами психотерапії, тобто в сфері педагогіки. Саме цей метод, на нашу думку, може стати міцною основою для практичного подолання педагогом сценічного хвилювання учнів дитячої музичної школи. На це є кілька причин, які ми розглянемо нижче.

Р. Ассаджіолі був одним із перших психотерапевтів, хто розробив наукову концепцію гармонізації особистості в процесі творчого подолання нею закономірних духовних криз розвитку. При цьому він, застосовуючи техніку спрямованої (спонтанної) уяву, першим включив у сферу лікування й розвитку особистості арт-терапевтичні прийоми, серед яких особливе місце займає музична терапія, медитація таізотерапія [1].

Ось що говорив засновник психосинтезу про вплив музики: «Існує такий вид музики – як інструментальної, так і вокальної, – який пробуджує волю і прагнення до дії. Така музика надихає безліч людей на благородні подвиги й героїчну самопожертву заради ідеалу. Проти будь-яких негативних емоцій, песимізму, гіркоти, навіть ненависті – весела, жива, блискуча музика, а також музика з гумором діє як справжнісінька протиотрута. Вона підбадьорює і веселить, при її звуках розгладжуються зморшки на лобі, а стиснуті губи розходяться в усмішці. Такий вплив мають багато композицій Гайдна, Моцарта й Россіні» [2, с. 62].

У груповій психотерапії Р.Ассаджіолі активно застосовував музику Вагнера, попередньо обговорюючи з учасниками певний символ з текстів його опер. Після прослуховування всім надавалась можливість обговорити індивідуальні переживання, пов'язані з музикою й символом, щоб глибше зрозуміти їх смисл.

Виходячи з вищезазначеного, можна зробити висновок, що психосинтез – це один із найбільш близьких до мистецтва музики метод психотерапії. Тому очевидно, що використання музики в терапевтичному просторі психосинтезу передбачає його використання в процесі музичної гри, особливо, коли мова йде про дітей та підлітків – майбутніх виконавців. При цьому сценічне

хвилювання як проблема психолого-педагогічної підготовки в дитячій музичній школі залишається мало вирішеною з точки зору методології психологічного супроводу, яким, в свою чергу, володіє психосинтез. Ось чому запропонований нами метод має прикладне значення в процесі оптимізації емоційного стану учнів.

Крім тісного зв'язку психосинтезу з музичним виконанням та прослуховуванням, ми хочемо звернути увагу на те, що цей метод спрямований на виявлення обдарованості у дітей, а також на вольовий та творчий розвиток їх особистості. У 1957 році в місті Вальми (штат Делавер, США) було засновано Фонд з досліджень психосинтезу, який згодом перевели в Нью-Йорк. Учасники цієї організації серед інших озвучили такі завдання:

1) сприяти проведенню всіх видів психологічних досліджень різних аспектів психіки методом психосинтезу, особливо на вищому рівні завдяки інтуїції та творчому натхненню;

2) вивчити проблему раннього виявлення обдарованості у дітей та способи її розвитку;

3) дослідити феномен волі та її зв'язок з іншими психічними функціями;

4) дослідити різні психологічні типи особистості [3, с. 26].

У практиці світової психотерапії і в контексті теми нашого дослідження найбільш важливою перевагоюпсихосинтезу є те, що він допомагає вирішити проблему вольових якостей особистості, в тому числі у дітей, які виступають на сцені. Це є запорукою розвитку їх обдарованості до рівня таланту. Крім того, в подальшому ми плануємо розробити типізацію психологічних властивостей учнів дитячої музичної школи як їх внутрішніх ресурсів, які й будуть сприяти подоланню сценічного хвилювання.

У зарубіжній психології метод психосинтезу в плані процедури його застосування вважається одним з найменш «болісних» і дуже ефективним, оскільки, крім лікування, він поєднує в собі можливості подальшого особистісного й духовного розвитку. Тобто психосинтез не обмежується досягненням лікувального ефекту, який констатують після усунення певних симптомів через поліпшення зовнішніх показників (підвищення концентрації уваги, володіння прийомами релаксації, гармонізація емоційно-поведінкових реакцій, розвиток вольових якостей тощо). Основна мета терапевтичного психосинтезу – допомогти особистості стати більш цілісною і гармонійно саморегульованою системою, в основі якої – єдиний смисловий стрижень, що інтегрує актуальні та потенційні ресурси, необхідні

для самореалізації.

Фахівці з психосинтезу вважають, що у дитини з самого початку є внутрішній потенціал для особистісного розвитку:їй залишається лише «зібрати себе» як Я, щоб реалізувати це Я більш повно. В практиці психосинтезу ця мета досягається завдяки усвідомленню самодостатності, яка активно «розгортається» в напрямку від особистісного розвитку до духовної самореалізації. У дитинстві і в підлітковому віці особливу роль в цьому процесі відіграє творчість, зокрема музичне мистецтво.

Серед традиційних стратегій в психосинтезі застосовують психоаналіз, психодраму, гіпно-сугестію (медитацію), арт-терапію, когнітивно-поведінкові техніки, аутотренінг, елементи символдрами. При цьому кожна стратегія реалізовується в системі певних технік, які модифікуються відповідно до завдань психосинтезу. Однак це не означає, що психосинтез – це лише штучне поєднання різних технік, оскільки цей напрям терапії також має власні оригінальні техніки, які були розроблені Р. Ассаджіолі та його послідовниками (П. Феруччі, Дж. Томасом, Т.Йомансом, М. Браун, М. Кремптон) [4].

Основними техніками психосинтезу, які можуть стати практичною основою для подолання сценічного хвилювання у дітей та підлітків є:

- вільна візуалізація (спрямована уява, імагінація) з метою створення оптимального емоційного стану впевненості на сцені, спокою та комфорту в роботі з інструментом;

- регулярна фізична релаксація за допомогою звукової концентрації для розвитку навички швидкого зняття стресу (ця техніка є нашою розробкою);

- ізотерапія в побудові ідеальної моделі для сценічного виступу;

- техніка інтеграції досвіду сценічних виступів на «лінії часу».

Комплекс названих технік було застосовано нами у пілотажному дослідженні, яке ми провели за формувальною стратегією на базі КЗ «Новокаховська дитяча школа мистецтв» (2015-2016). Остаточні результатими плануємо опублікувати згодом, здійснивши порівняльний аналіз даних експериментальної та контрольної груп наприкінці навчального року.

Відомо, що творча уява учнів дитячої музичної школи є важливим психічним процесом, розвиток якого обумовлює впевненість в сценічному виступі. Вона може бути успішно використана педагогами при розробці ідеальної моделі сценічного

виступу конкретним учнем.

У психосинтезі розробка ідеальної моделі означає створення реалістичного і досяжного образу, в якому враховано все те, що існує в нас, або дозволяє замінити те, що нас обмежує, додає нам деяку однобічність і недосконаліть. Ці внутрішні (усвідомлені або неусвідомлені) аспекти нашої особистості не тільки різні за характером й походженням, але часто взаємовиключають один одного чи знаходяться в стані конфлікту. Мета однієї із зображувальних стратегій психосинтезу – розробка ідеальної моделі Я, реалістичного бачення того, ким може і хоче стати людина.

Ідеальна модель сценічного виступу – це ще одна стадія на шляху подолання хвилювання на сцені, мета якої полягає в зміцненні або наданні завершеної форми ще не достатньо виявленої впевненості, зібраності й легкості виконання.

Робота педагога, яка спрямована на психологічну підготовку дітей і підлітків до виступу на сцені, вимагає комплексного й систематичного підходу. Тому техніки, запропоновані нами в пілотажному дослідженні, були засвоєні педагогами самостійно, щоб потім вони змогли модифікувати їх в індивідуальній роботі з кожним конкретним учнем. Крім того, необхідно враховувати те, що інструкції деяких технік вимагають від педагога мовленнєвої адаптації до віку учня, а окремі практики пропонуються тільки для підлітків.

Зауважимо, що універсальних рецептів для подолання негативних форм сценічного хвилювання не існує, але пошук прийомів психологічної підготовки до концертного виступу триває.

Список використаних джерел:

1. Ассаджоли Р. Психосинтез: принципы и техники / Роберто Ассаджоли. – [пер. с англ] – М. : Психотерапия, 2008. - 384 с.
2. Ключников С. Ю. Эволюция сознания: как соединить эффективность, счастье и духовность / Сергей Ключников. – М. :Беловодье, 2014. – 480 с.
3. Пеллерен М. Психосинтез / М. Пеллерен, М. Брес ; пер. с фр. Ю. В. Крижевской. – М. : ООО «ИздательствоАстрель»: ООО «Издательство АСТ», 2004. – 160 с.
4. Кучеренко Е. Психосинтез. Начало психотерапии / Е. Кучеренко. – К., 2015. – 74 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

Факультет філософської освіти і науки
Факультет педагогіки та психології

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«АКАДЕМІЯ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ»

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 6

Збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії

Вінниця
ТОВ "Нілан-ЛТД"
2016

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431
Г 94

Редакційна колегія:
Бондар В.І. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, декан факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, заслужений працівник освіти України.
Дробот І.І. – доктор історичних наук, професор, декан факультету філософської освіти і науки НПУ імені М.П.Драгоманова, заслужений діяч науки і техніки України.
Долинська Л.В. – кандидат психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології, заступник декана факультету філософської освіти і науки НПУ імені М.П.Драгоманова з наукової роботи та міжнародних зв'язків, заслужений працівник освіти України.
Матвієнко О.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та методики початкового навчання, заступник декана факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова з наукової роботи.
Морозов І.В. – доктор культурології, професор кафедри менеджмента соціокультурної діяльності Білоруського державного університету культури і мистецтв.
Мєднікова Г.С. – доктор філософських наук, професор кафедри культурології НПУ імені М.П.Драгоманова.
Митник О.Я. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри практичної психології НПУ імені М.П.Драгоманова.
Можейко М.О. – доктор філософських наук, професор, завідуюча кафедрою методології гуманітарних наук Білоруського державного університету культури і мистецтв.
Приходько Ю.О. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології і педагогіки факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, академік Академії наук вищої школи України.
Синьов В.М. – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, декан факультету корекційної педагогіки і психології НПУ імені М.П.Драгоманова, президент Асоціації корекційних педагогів України.

Упорядники:
Кучеренко Є.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології і педагогіки НПУ імені М.П. Драгоманова.
Русаков С.С. – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри культурології НПУ імені М.П. Драгоманова, заступник декана факультету філософської освіти і науки НПУ імені М.П.Драгоманова з соціально-виховної роботи.
Барма О.А. – викладач кафедри менеджменту соціо-культурної діяльності Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Г 94 **Гуманітарний корпус:** [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії] – Випуск 6. – Вінниця : ТОВ «Нілан- ЛТД», 2016. – 396 с.

ISBN 978-966-924-255-6

У збірнику подано наукові статті за матеріалами ІІІ Міжнародної науково-практичної заочної конференції «Наукові пошуки: актуальні проблеми теорії і практики» (29 квітня 2016 р.).

У працях аспірантів, студентів та молодих вчених з України, Польщі, Білорусі та ін. висвітлено актуальні теоретичні та прикладні проблеми психології, філософії, культурології, історії, педагогіки, а також представлено міждисциплінарні пошуки та здобутки.

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431

ISBN 978-966-924-255-6

© Автори статей, 2016
© Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2016
© ГО «Академія розвитку психологічної науки і практики», 2016
© ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 6

Збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії

Верстка - Віталій Мохонько
Обкладинка - Євгенія Труцек, Віталій Мохонько
Фото на обкладинці - Уляна Вінічук

Підписано до друку 19.05.2016.
Формат 64x90/16. Папір офсетний.
Друк різографічний. Гарнітура PT Serif.
Умов. друк. арк. 24,75. Обл.-вид. арк.
23,02. Наклад 100 прим. Зам. № 14207.

Віддруковано з оригіналів замовника.
ФОП Корзун Д.Ю.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.
Тел.: (0432) 603-000, 69-67-69.

Видавець ТОВ «Нілан-ЛТД»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 4299 від 11.04.2012 р.
21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.
Тел.: (0432) 603-000, 69-67-69.
e-mail: info@tvoru.com.ua
http://www.tvoru.com.ua

ЗМІСТ

ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ ФЕНОМЕНА ТВОРЧЕСТВА
Абдуллаев Акмал 3

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СВІТОГЛЯД МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ І ПЕДАГОГІЧНА ДІЙСНІСТЬ
Баранцова Ірина Олександрівна 8

ДОСУГОВЫЕ ПОТРЕБНОСТИ МОЛОДЕЖИ В УСЛОВИЯХ МАЛЫХ ГОРОДОВ
Барма Олег Анатольевич 12

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПРОФІЛЬНИХ КЛАСАХ
Безнощенко Тамара Володимирівна 17

ART BASED RESEARCH: HORROR STUDIES, COUNTERCULTURE AND SOCIAL CRITIQUE
Berlińska Paulina 20

ОСОБЛИВОСТІ МАНІПУЛЯЦІЇ СВІДОМІСТЮ ПІДЛІТКА У ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ
Вакуліна Ольга Ігорівна 26

WOKÓŁ SPORÓW O TOŻSAMOŚĆ I POCHODZENIE ŁEMKÓW
mgr Wilk Anna 29

CONFLICT RESOLUTION OR CONFLICT APPROACH? THE EFFICIENCY OF IDENTITY POLARISATION IN POLAND
Wojtas Jarosław MA 37

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ З АКЦЕНТУАЦІЯМИ ХАРАКТЕРУ ПІДЛІТКІВ
Володченко Алла Євгеніївна 44

РАЗВИТИЕ МЕЛКОЙ МОТОРИКИ У ДЕТЕЙ С ДЦП
Гусейнли Ильхама Муса 49

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
Давиденко Ольга Олегівна 53

РОЛЬ САМОВИХОВАННЯ І САМООСВІТИ У ПРОФЕСІЙНОМУ ЗРОСТАННІ СТУДЕНТА
Демида Соломія Михайлівна, Носок Марія Сергіївна 57

ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ДО ХУДОЖНЬОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ
Денисюк Інна Сергіївна 60

ФОНЕМАТИЧЕСКАЯ ДИСЛЕКСИЯ У ШКОЛЬНИКОВ
Джафарова Айнура Физули 64

ЦІННІСТЬ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЖИТТЄТВОРЧОСТІ
Заблоцька Юлія Віталіївна 69

НАУКОВЦІ В НЕДІЛЬНІЙ ШКОЛІ. ДОСВІД МЕДЖИБОЖА
Западенко Ігор Валентинович 72

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ПАТРІОТИЧНО СПРЯМОВАНОГО ВИХОВНОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Зоря Юлія Миколаївна 76

КРИТИЧЕСКОЕ ОСМЫСЛЕНИЕ РИЗОМАТИЧЕСКОГО ХАРАКТЕРА СОВРЕМЕННОГО ИСКУССТВА НА ПРИМЕРЕ ФЕМ-АРТА
Зубатенко Валерия Сергеевна 80

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ІТ-БАКАЛАВРІВ
Зубик Людмила Володимирівна 84

„DZIECKO RATOWNIKIEM" : NAUCZANIE PIERWSZEJ POMOCY W GRUPIE DZIECI (5-7 LAT)
Ziarko Andrzej 92

ЧИННИКИ ВИНИКНЕННЯ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ
Ісупова Світлана Леонідівна 100

STOSUNEK KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO DO WOLNOMULARSTWA
Katulska Marta 103

ПІДГОТОВКА ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ДЛЯ УЧАСТІ В МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ ПІД ЕГІДОЮ ООН
Красіонова Оксана Олександрівна 111

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСВІТНЬОГО ТУРИЗМУ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ШКІЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ
Курліщук Інна Іванівна 116

МЕТОД ПСИХОСИНТЕЗУ В ПІДГОТОВЦІ УЧНІВ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ ДО КОНЦЕРТНИХ ВИСТУПІВ
Кучеренко Єгор Валерійович, Задорожна Тетяна Юріївна 123

ОРГАНИЗАЦИЯ ЛОГОПЕДИЧЕСКОЙ РАБОТЫ С ДЕТЬМИ С КОХЛЕАРНЫМ ИМПЛАНТАТОМ
Кязымова Эсмира Рафик 128

ХАРАКТЕРИСТИКА АНАЛІЗУ ПЕРІОДУ „ВІДКРИТОЇ КРИЗИ", ЇЇ ВПЛИВ У ФОРМУВАННІ ІСТОРИКО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗНАННЯ
Ларін Дмитро Ігорович 133

SPOŁECZNA POZYCJA KOBIETY WOBEC MAŁŻEŃSTWA W NOWOŻYTNEJ POLSCE
Lachowska Anna 136

МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР У СУЧАСНІЙ МІСЬКІЙ КУЛЬТУРІ
Лоліна Надія Анатоліївна 144

МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ
Лук'яненко Марина Миколаївна 151

КИНОТЕАТР КАК СОЦИОКУЛЬТУРНЫЙ ИНСТИТУТ
Макаревич Анна Владимировна, ... 155

О РАЗВИТИИ EVENT-ИНДУСТРИИ В БЕЛАРУСИ
Макарова Елена Александровна, ... 159

ФЕВРАЛЬСКАЯ РЕВОЛЮЦИЯ 1917 ГОДА И ИЗМЕНЕНИЯ В ПОЛИТИЧЕСКОМ ПРАВЛЕНИИ (на примере городов Ферганской долины)
Мансуров Улугбек Умарович, ... 163

HISTORIE OPOWIADANE W NOWOCZESNYCH MUZEACH MUZEUM POLAKÓW RATUJĄCYCH ŻYDÓW
Mieczkowski Robert 169

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБДАРОВАНОСТІ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ
Милевська Вероніка Ігорівна 178

ФОРМИРОВАНИЕ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ
Мойсейчук Светлана Борисовна 182

МАХДУМИ АЪЗАМ И ВОПРОСЫ СОЦИАЛЬНОЙ СПРАВЕДЛИВОСТИ
Нуриддинов Абдулвохид Орифхужаевич 188

ТЕХНОЛОГІЧНІ ТРАДИЦІЇ В МИСТЕЦТВІ СКЛЯНОГО ЖИВОПИСУ
Оборська Світлана Валентинівна 192

ФОРМУВАННЯ МЕНТАЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
Околодько Юлія Юріївна 196

COGNITIVE AND CULTURAL ASPECTS OF NEW TECHNIQUES OF CREATIVE DISCUSSIONS
Okraj Zofia 199

HISTORIA USTROJU INSTYTUCJI PROKRATURY W POLSCE
Pokidan Kamila 207

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ УЧАЩИХСЯ В УСЛОВИЯХ БИБИЛОТЕКИ УЧРЕЖДЕНИЯ СРЕДНЕГО СПЕЦИАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
Политевич Елена Эдуардовна 216

ІНСЦЕНІЗАЦІЇ ЗА ТВОРАМИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА ЯК РІЗНОВИД ТЕАТРАЛЬНОЇ ШЕВЧЕНКІАНИ В ГАЛИЧИНІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.
Прокоп'як Ігор Васильович 221

САМОБУТНІСТЬ РЕЛІГІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ УКРАЇНЦІВ: ІНТЕГРУВАННЯ У ДУХОВНУ ПЕРСПЕКТИВУ
Процик Леся Лукашівна 224

ANALIZA WYBRANYCH ASPEKTÓW DOTYCZĄCYCH UWARUNKOWAŃ DOKTRYNALNYCH ISLAMU
Piątkowska Marzena 227

ФІЛОСОФСЬКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ СЕЛФІ Л. МАНОВИЧЕМ
Пятковська Юлія Вікторівна 236

РЕКОНСТРУКЦІЯ КУЛЬТУРНО – ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ У 20 – ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ
Ратушна Анастасія Миколаївна 239

EXAMINING THE ROLES PERFORMED BY A CHILD IN ALCOHOLIC FAMILIES
dr hab. Maria Ryś, dr Anna Dąbrowska 244

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВНЗ УКРАЇНИ
Сєваст'янова Олена Анатоліївна 257

METAPHORICAL COMPETENCE AS LANGUAGE ANG THINKING COMPONENT
Justyna Sala-Suszyńska 262

ФЕНОМЕН КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК ОСОБЛИВИЙ ФАХОВИЙ РЕСУРС ПРАВНИКА
Селіванова Олена Володимирівна 270

МОБІЛЬНІСТЬ У СОЦІАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ
Складан Юлія Олександрівна 275

MICHAŁA ANIOŁA BUONARROTI PORTRET SOCJOLOGICZNY
Smorczewska-Mickiewicz Bożena 279

АКАДЕМІЧНА АВТОНОМІЯ В США ТА В УКРАЇНІ
Соболь Тетяна Володимирівна 290

ФОРМУВАННЯ І ДІАГНОСТИКА РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТА
Соловієнко Валентин Олександрович 292

АДАПТАЦИЯ РЕБЁНКА ИНОСТРАНЦА К УСЛОВИЯМ ОБУЧЕНИЯ В ПОЛЬСКИХ ШКОЛАХ
Stepaniuk Joanna 297

ДЕТЕРМИНИРОВАННОСТЬ ОТНОШЕНИЙ СУБЪЕКТОВ ТВОРЧЕСКОЙ И МЕЦЕНАТСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
Стубеда Светлана Александровна 304

ПРОЯВИ АГРЕСІЇ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ
Сулима Оксана Миколаївна 308

ОСОБЛИВОСТІ ЗОБРАЖЕННЯ ЛЮДСЬКОЇ ФІГУРИ В НАВЧАЛЬНОМУ МАЛЮНКУ
Сун Іфань 313

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ
Тарасевич Олександра Віталіївна 321

СУЧАСНІ ПРАКТИКИ ПРОЧИТАННЯ ТЕКСТІВ
Ткачук Наталія Миколаївна 325

CZAS W ŚREDNIOWIECZNEJ ŚRODKOWEJ I ZACHODNIEJ EUROPIE W ASPEKCIE CZASU KOŚCIOŁA I CZASU KUPCA
Towpik Paweł Szymon 327

ПИТАННЯ ПОЧАТКУ ТА КІНЦЯ ІСТОРІЇ В ФІЛОСОФСЬКІЙ СИСТЕМІ ГЕГЕЛЯ
Удовенко Владислав 339

К ПРОБЛЕМЕ АДЕКВАТНОСТИ ПЕРЕВОДОВ ДИАЛОГОВ В РОМАНЕ А. КАДЫРИ «МИНУВШИЕ ДНИ»
Феруза Дадабаева 344

СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕЛІТИ. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ
Харченко Віталій Євгенович, Шморгун Світлана Сергіївна 348

ФЕНОМЕН ІНТЕРНЕТ-МЕМУ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМ ІДЕНТИЧНОСТІ
Хоменко Глеб Володимирович 355

КАМПАНІЯ МЬОННЯНГ ЯК ВИРІШАЛЬНИЙ ЕТАП ІМДЖИНСЬКОЇ ВІЙНИ 1592-1598 РОКІВ
Черевко Івеліна Олегівна 358

ДАНИЛО ПЕТРОВИЧ НЕГОШ ТА ЙОГО ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
Чубата Ганна Олександрівна 364

ОСНОВНЫЕ АНТРОПОТЕХНИЧЕСКИЕ КОНСТРУКТЫ П. СЛОТЕРДАЙКА
Шимко Анна Сергеевна, ... 367

ЕКЗИСТЕНЦІЙНА ПСИХОТЕРАПІЯ В ПОГЛЯДАХ ЇЇ СУЧАСНИКІВ
Шувалов Олександр Вячеславович 370

SYNERGIA INTERNETOWYCH RZECZYWISTOŚCI W BUDOWANIU ROZWOJU JEDNOSTKI. RÓŻNE "TWARZE" WSPÓŁCZESNYCH INNOWACJI TECHNOLOGICZNYCH
Szumilas-Praszek Wioletta, Wojtkowiak Monika 374

ЖІНКА І ПОБУТ ЯК ФОРМА ВИРАЖЕННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОІ СПАДЩИНИ
Щербинін Сергій Вікторович 380

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА – НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОГО НАДБАННЯ
Язвінська Олена Миколаївна, Ковальська Олена Михайлівна 383

ОСОБЛИВОСТІ КОНФОРМНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ
Яценко Олена Анатоліївна 386